

KEN JE MATE- RIALEN

Hou je kleren langer mooi door te begrijpen hoe je de verschillende soorten stoffen het beste kunt wassen en verzorgen. Hier volgen praktische tips om je op weg te helpen.

DENIM

Denim werd in 1873 door Jacob Davis en Levi Strauss uitgevonden.⁵⁰ Denim is op basis van katoen gemaakt maar kan ook met andere materialen worden samengeweven om eigenschappen aan denim toe te voegen die het van oorsprong niet heeft, zoals elastaan om het rekbaar te maken. Jeans is het meest populaire denimproduct en er worden jaarlijks 1,24 miljard stuks wereldwijd van verkocht.⁵¹

WASSEN

Maak altijd de rits of knopen vast en draai je jeans binnenstebuiten voordat je het wast. Als je jeans niet vuil is, was deze dan niet maar bevries ze! Doe je jeans in een zak in de diepvries, dit om ziektekiemen te verwijderen en ze op te frissen. Als je je jeans toch moet wassen, doe het dan op 30 °C.

DROGEN

Droog denim aan de lijn of plat en maak het met de hand eerst vlak. Dit voorkomt of reduceert de noodzaak om je jeans te strijken.⁵²

WEGDOEN

Denim is een heel duurzaam materiaal en zou lang moeten meegaan. Kijk eerst eens of je vriend(in) je oude jeans wil. Wanneer het tijd is om hem weg te doen, kan hij misschien opnieuw worden gebruikt of gerecycled of gedowncycled. Blue Jeans Go Green zet denim dat niet meer te dragen is om in isolatiemateriaal voor de bouw, waardoor het nog een tijd uit de stortplaats wordt gehouden.⁵³

ZIJDE

Zijde is een luxe vezel van natuurlijke proteïne die door de rupsen van motten om hun cocon wordt gesponnen. Zijderupsen eten de bladeren van moerbeibomen om daarna ongeveer 3 kilometer zijde te produceren. Het is een zeer sterke vezel.⁵⁸

WASSEN

Controleer het etiket. Als het vooraf gewassen is, kunnen sommige zijden artikelen in de machine worden gewassen, maar gebruik altijd een fijne was, of het programma specifiek voor zijde. Was op 30 °C of lager. Voor extra bescherming kun je kledingstukken van zijde in een waszakje doen.⁵⁹ Als je het met de hand wast, voeg dan 50 ml gedestilleerde witte azijn toe aan 3,5 liter water. Daarmee wordt de glans hersteld. Vóór de laatste spoelgang, dompel het een aantal maal in schoon water en laat het weken.

DROGEN

Leg het schone, vochtige zijden kledingstuk op een handdoek en rol de handdoek op om het water

te verwijderen. Laat het plat drogen om te voorkomen dat het te veel kreukelt.

Droog de kledingstukken nooit op een houten rek want dat kan vlekken veroorzaken. Droog zijde nooit met warmte, zoals op een radiator of in de droogtrommel, want daardoor kunnen ze krimpen of beschadigd worden.

WEGDOEN

Als ze goed worden verzorgd, kan zijden kleding een hele lange tijd meegaan. Maar als je je zijden kledingstuk niet meer wilt, kun je proberen om het te verkopen, het aan iemand cadeau doen die het wil hebben of er iets anders van te maken.

FLEECE

Fleece is een stof die van synthetische vezels is gemaakt om de eigenschappen van wol na te bootsen. Fleece is van polyethyleentereftalaat gemaakt (PET of plastic). Dit betekent dat fleece van gerecyclede plastic flessen kan worden gemaakt.

WASSEN

Een fleece-jasje kan tot 250.000 microvezels per was verliezen, en die kunnen bij de afbraak giftige stoffen afgeven en de voedselketen besmetten als ze in het water terecht komen.⁶¹ Was je fleece kledingstuk met een Cora Ball⁶² of met behulp van een Guppy Friend⁶³ waszak om dit te voorkomen.

DROGEN

Vermijd het trommeldrogen en strijken van fleece. Door hitte en wrijving smelten de minuscule vezels van het fleece. Leg het plat neer, zo voorkom je dat het kreukelt.

WEGDOEN

Als fleece van 100% polyester is, kan het soms worden gerecycled. Kijk op het etiket of neem contact op met de producent om uit te vinden hoe. Fleece kan ook worden gedowncycled tot isolatiemateriaal voor de bouw. Als het in goede conditie is, kun je het misschien aan een liefdadigheidsinstelling geven die kleding voor daklozen verschaft.

KATOEN

Katoen vormt 40% van de wereldwijde textielproductie. Ook is katoen een belangrijke bron van inkomen van naar schatting 300 miljoen mensen over de hele wereld. Het wordt geweven of gebreid van de zachte pluizachtige bolletjes die om de zaadjes van de katoenplant heen zitten.

WASSEN

Natuurlijke vezels krimpen meestal dus altijd op lage temperatuur wassen (max. 30 °C) of met de hand in lauw water.

DROGEN

Katoen kan het beste plat of aan de lijn worden gedroogd om te voorkomen dat het moet worden gestreken. Als het toch moet worden gestreken, is het het beste om dit te doen als het nog een beetje vochtig is, of gebruik een stoomstrijkbout.⁴⁸

WEGDOEN

Katoen is een natuurlijke vezel en als het niet of plantaardig geverfd is, kan het misschien bij de compost worden verwerkt. Maar dit is zelden het geval bij typische katoenen kleding, tenzij ze als 'biologisch' zijn gecertificeerd. Katoen kan ook worden gerecycled. Als het kledingstuk niet meer te dragen is en het niet bij de compost kan, breng het dan naar de dichtstbijzijnde recyclingbak voor textiel. In ieder geval kunnen oude katoenen kleren en stoffen als stofdoeken worden gebruikt.⁴⁹

WOL, KASJMIEER, DIERLIJK HAAR

Wol is een materiaal dat van de vacht van dieren zoals schapen, geiten, lama's en kameelachtige dieren is gemaakt. De aparte wolvezels worden tot een garen gesponnen dat vervolgens kan worden gebruikt om kleren te maken.⁵⁴ Wol houdt de warmte goed vast, vlekt en kreukt niet gauw en absorbeert vocht goed, waardoor het gemakkelijk te verven is.⁵⁵

WASSEN

Net als bij denim moet wol alleen worden gewassen als het absoluut nodig is. Gebruik altijd een speciaal wasmiddel voor wol en doe het bij de wolwas of was het met de hand.⁵⁶

DROGEN

Droog het wollen kledingstuk plat, in de normale vorm. Als je het kledingstuk met de hand hebt gewassen, plaats het dan vochtig op een schone handdoek, rol de handdoek op en pers het water er uit.

OPBERGEN

Motten vinden wol lekker en laten vaak grote gaten achter in kleding. Moten houden niet van licht dus kledingstukken die regelmatig worden gedragen krijgen minder vaak gaten dan als ze in een kast worden weggeborgen. Als je bolletjes

cederhout in je kledingkast doet, blijven ze waarschijnlijk weg, of bewaar je wollen kleding in afgesloten katoenen zakken, want moten houden niet van katoen. Stop wollen artikelen 24 uur lang in de diepvries, haal ze er uit en breng ze op kamertemperatuur, en herhaal het nogmaals om de moten er uit te halen.⁵⁷

WEGDOEN

Probeer eerst om je kleding met een vriend(in) te ruilen want wollen kleding gaat vaak lang mee. Verder kan zuiver, ongeverfd of plantaardig gekleurd dierlijke wol bij de compost, als het kledingstuk maar geen synthetische vezels of kleurstoffen heeft (kijk op het etiket). In een goede conditie zal je plaatselijke tweedehands kledingwinkel er misschien ook nog blij mee zijn.

RAYON, LYOCELL, MODAL

Deze half-synthetische vezels zijn afgeleid van natuurlijke grondstoffen maar ze zijn met chemische processen behandeld om er draagbaar textiel van te maken. Ze worden ook 'cellulosevezels' genoemd.⁶⁰

WASSEN

Draai je kleding binnenstebuiten voordat je ze in de machine wast. Als je ze met de hand wast, gebruik dan water op 30 °C met een zacht wasmiddel en gebruik geen wasverzachter. Vermijd dat rayon (ook viscose genoemd) wordt uitgewrongen omdat het daarmee zijn vorm verliest.

DROGEN

Rayon krimpt meestal, dus droog het altijd plat. Modal en lyocell zijn veel sterker en kunnen in de droogtrommel als dat echt noodzakelijk is. Let goed op het wasvoorschrift.

OPBERGEN

Deze soorten stoffen kreukelen niet zo gauw en kunnen opgevouwen in een lade worden bewaard of in de kledingkast worden opgehangen.

WEGDOEN

Vooral modal- en lyocellvezels zijn duurzame stoffen en met een goede verzorging kunnen ze jaren meegaan. Als je ze niet meer wilt, breng ze dan naar je recyclepunt voor textiel, voor hergebruik of om te worden gedowncycled.

ACRYL, NYLON, POLYESTER

Synthetische vezels zijn goedkoop te produceren en zijn vaak sterker en veelzijdiger dan natuurlijke vezels. Deze stoffen zijn echter niet milieuvriendelijk en het kan honderden jaren duren voordat ze in het milieu worden afgebroken.⁶⁴

WASSEN

In de wasmachine moeten kleren van synthetische vezels met een Cora Ball of in een Guppy Friend waszak worden gedaan om te voorkomen dat de minuscule vezels in het water terecht komen.

DROGEN

Synthetische kledingstukken kunnen het beste hangend worden gedroogd. Het duurt meestal niet lang voordat ze droog zijn. Doe synthetische vezels nooit in de droogtrommel want dit verzwakt en beschadigt de vezels snel.

WEGDOEN

Als je je synthetische kledingstuk weg moet doen, breng het dan naar je plaatselijke recyclepunt voor textiel; voor hergebruik, recycling, of downcycling. Op dit moment kunnen de meeste synthetische vezels niet worden gerecycled maar bepaalde bedrijven zijn bezig een technologie te ontwikkelen om dit in de toekomst mogelijk te maken. Als het om 100% polyester gaat, controleer dan het etiket of neem contact op met het merk om uit te vinden hoe het kan worden gerecycled. Het klinkt misschien logisch maar synthetische vezels mogen nooit worden verbrand omdat ze giftige gassen vrijgeven in de lucht.